

Белорускиња Светлана Алексејевич добила је овогодишњу Нобелову награду за књижевност.

"Награду је заслужила захваљујући свом полифоном писању, које је споменик патњи и храбрости нашег времена", речи су којима је Шведска академија образложила овогодишњу одлуку.

Светлана Алексејевич (67) је четрнаеста добитница престижног признања, а осим по својим прозним делима позната је и по истраживачком новинарском раду у домовини.

Рођена је 31. маја 1948. у украјинском граду Ивано-Франкивску у белоруско-украјинској породици, а након што јој је отац завршио војну службу, преселила се у Белорусију, где су јој родитељи радили као наставници.

Радила је као наставница и новинарка, а студирала је журналистику на Универзитету у Минску од 1967. до 1972.

Током рада у листу "Селскаја газета" почела је да прикупља грађу за дело "Рат нема женско лице", који је базиран на интервјуима са женама које су учествовале у Другом светском рату. Тим делом је отпочела свој циклус "Гласови Утопије", у коме је описала живот у Совјетском Савезу кроз перспективу појединца.

Секретарка Шведске академије препоручила је читаоцима који не познају рад овогодишње добитнице Нобелове награде за књижевност да почну читање управо од њене књиге "Рат нема женско лице".

- То је велика књига заснована на стотинама темељних разговора са женама које су

учествовале у Другом светском рату у Црвеној Армији. То је апсолутно брилијантна књига. Ради се о женама које су добровољно ишле на линију фронта, у прилично истим условима као и мушкарци - објаснила је секретарка Академије Сара Даниус.

Она је додала да је белоруска новинарка Светлана Алексејевич провела скоро 40 година истражујући бивши Совјетски Савез, али да се њен рад не тиче историје већ "нечег бесконачног".

Алексејевич је "мапирала душу" совјетског и постсовјетског народа, рекла је Даниус.

Светлана Алексејевич се бавила последицама катастрофе у Чернобиљу у делу "Чернобиљска молитва" (1997), совјетском рату у Авганистану у делу "Дечази од цинка" (1990), као и дечјим погледом на рат у делу "Последњи сведоци" (1985).

Последње дело из циклуса "Гласови утопије" је "Половно време: Распад црвене жене/човека" (2013).

Због свог ангажмана често долазила у сукобе с властима те је дуго живела у Италији, Француској и Немачкој, а у родну Белорусију - где су њене књиге биле забрањене, вратила се 2011. године. Од тада живи у Минску, у коме је, под Лукашенковом диктатором, у политичком смислу персона нон грата.

Први роман, "Рат нема женско лице", објављен је 1985. и продат је у више од два милиона примерака.

Алексејевич је написала и три позоришна комада и сценарио за 21 документарни филм.

Добитница је многих награда међу којима се посебно издваја награда за мир Удружења немачких издавача која јој је додељена 2013.

Нобелова награда биће јој бити уручена 10. децембра у Стокхолму, на годишњицу смрти оснивача Нобелових награда, Алфреда Нобела (1833-1896), шведског научника и филантропа.

Уз признање Светлана Алексејевич добија и чек на осам милиона шведских круна (око 950.000 долара или 855.000 евра).

Према прогнозама светских кладионица, Светлана Алексејевич имала је и највеће шансе да ове године добије Нобелову награду за књижевност.

(Блиц)